

In het spoor van de Flandriens

‘De Kwaadstraat, hier in Zingem?’ De man kijkt me verbaasd aan en schudt zijn hoofd. ‘Geen idee waar die is.’ Het is maandagavond, kwart voor elf. Zojuist ben ik met de laatste trein aangekomen en nu sta ik met mijn tas in mijn hand op het plein voor het station. ‘Maar ik heb gps aan boord,’ zegt hij, terwijl hij de motor van zijn wagen start. Staand bij het portier horen we even later een vriendelijke damesstem uitleggen dat het rechtdoor is tot de rotonde en vanaf daar rechtdoor, in totaal nog geen 400 meter verderop. We kijken in de aangegeven richting. ‘Dan zal het daar ergens bij die kerktoren zijn,’ zeg ik. ‘Binnenkort zal ik er eens gaan kijken,’ grijnst de man en zet zijn motor weer af. ‘Ik woon hier pas twee jaar. Er valt blijkbaar nog een boel te ontdekken.’

In Zingem is de maandag niet de langste der dagen. De rolluiken zijn al toe, de straten verlaten. Alleen vanachter de gordijnen van café ’t Sportpaleis, recht tegenover de kerk, schijnt nog een mager licht. ‘We zijn eigenlijk gesloten,’ zegt de barkeeper, met de deur op een kier. ‘Maar kom binnen.’ Hij zwaait de deur open. ‘Vanavond is de toneelvereniging hier bijeen, en dat kan nog al eens uitlopen.’ Ik ga aan de bar zitten, bestel een donkere Westmalle en proost met de leden van het Nieuw Zingems Toneel. Ze hebben vergaderd over een nieuw stuk zo te zien hebben ze er alle vertrouwen in. De wanden van ’t Sportpaleis hangen vol vergeelde posters van wielersporters uit lang vervlogen dagen. Tegenover de bar hangt een aankondiging van een spaghettifuij die volgende week plaats zal vinden, ter ere van El Toro. Ik vraag de barkeeper wat El Toro is. ‘Arthur Decabooter is El Toro,’ antwoordt hij met een mengeling van verbazing en trots. Ik vraag hem wie Arthur Decabooter is. Hij wijst naar een van de ingelijste posters. ‘Dát is Arthur Decabooter.’ Een geblokte wielrenner kijkt me in verschoten technicolorkleuren lachend aan. *De Groene Leeuw*, staat te lezen op zijn wielershirt. ‘In 1960 heeft hij de Ronde van Vlaanderen gewonnen. Alleen grote renners winnen de Ronde en El Toro was een groot renner.’ De barkeeper blijkt Eric te heten, een volle neef van Arthur Decabooter. En de meeste leden van de toneelvereniging blijken wielersupporters, en de maandagavond in Zingem blijkt langer dan ik dacht.

Eddy Merckx spurt de volgende ochtend levensgroot recht op mij af. ‘Uw morele steun en sympathie hebben mij getroost en gesterkt in de pijnlijkste uren van mijn loopbaan,’ staat er geschreven op de poster die naast mijn bed hangt, ondertekend door hemzelf. Stichtelijke woorden op een wankele ochtend. Na een koude douche kleed ik me aan en loop de trap af. Wielershirts versieren de wanden, foto’s van Freddy Maertens, Briek Schotte en andere Vlaamse helden kijken op me neer. Alles hier in hotel Sigginga Haim in de Kwaadstraat ademt wielrennen. Gino en Heidi, het koppel dat dit hotel runt, hebben voor vandaag een fiets voor me geregeld en een gedetailleerde kaart van de streek. En ze

hebben een heerlijk rennersontbijt voor me bereid. ‘Dat zal je wel nodig hebben,’ grijnzen ze, als ik bij ze aan tafel aanschuif. Of ze doelen op wat komt of op wat geweest is, weet ik niet. Misschien wel allebei. Gino is een wielrenner. ‘Volgende week doe ik de Mont Ventoux, als mijn knie het tenminste houdt.’ Hij raadt me aan via Mater naar Oudenaarde te fietsen. ‘Op de Kerkgate proef je iets van de Ronde van Vlaanderen,’ zegt hij. ‘En je komt langs de brouwerij,’ voegt hij er lachend aan toe. Eerst maar eens koffie.

Als ik de eerste meters van de Kerkgate onder mijn wielen heb, begint het te motregen. De Kerkgate is een gevreesd onderdeel van de Ronde van Vlaanderen. Een kasseistrook van ruim drie kilometer lengte. Mijn handen krampen zich rond mijn stuur, mijn polsen schokken, mijn schouders kreunen, mijn wielen slippen weg op de glimmende kinderkopjes en ik beeld me in dat ik Briek Schotte ben, de Flandrien. Door een jagend peloton op de hielen gezeten, maal ik de pedalen rond zo snel ik kan. De overwinning en de eeuwige roem liggen op me te wachten aan de meet. Ik trap een te zware versnelling, voel mijn benen protesteren, maar blijf de hongerige meute op pure wilskracht voor. Met doodsverachting daal ik de Kattenberg af en passeer als winnaar mijn denkbeeldige finishlijn, die toevallig voor de deur van een café ligt, d’Oude Abdij in Ename. Ik zet hijgend van triomf mijn fiets tegen de gevel en veeg met mijn mouwen mijn voorhoofd droog. In het café hangt een reusachtig spandoek aan de wand: ‘We love Tommeke’, staat er met diverse kleuren viltstift geschreven. De uitbaatster brengt koffie en legt uit: ‘Na de jaren zeventig werd het schraal in het Vlaamse wielrennen. De echte helden leken verdwenen. Een grijze tijd. Tot Tom. Twee keer de Ronde van Vlaanderen winnen, op rij, dan ben je een hele grote. Dit seizoen heeft Tommeke het net niet. Hij heeft ons een beetje laten zitten. Maar geef toe, als hij alles winnen zou, was er geen koers meer.’

‘Heilige Maria, wij dragen U al onze inzet op, ons lukken en mislukken.’ De kapel van Kerselare is een grijs betonnen gebouw, en stukken groter dan mooi. Een bedevaartsplaats, steil heuvelop. Op Hemelvaartsdag kan je hier al meer dan 50 jaar je auto laten zegenen, of je motorfiets. Sinds een jaar of wat zijn zelfs quads hier welkom, meldt een A4tje op het prikbord naast de ingang. Over koersfietsen wordt niets vermeld, maar hoeveel renners zouden in de loop der jaren niet hier hebben gebeden op de ochtend van de Ronde, of vaker. De hoop op de overwinning is er vooraf voor iedereen. De troost na afloop ook, die ene uitgezonderd. ‘Onze Lieve Vrouw van Kerselare, wees met ons elke dag.’ De regen is inmiddels gestopt, de zon schijnt en ik rijd inderdaad met aanzienlijk meer gemak de heuvel af. In Oudenaarde minder ik vaart en stop voor de deur van het Centrum Ronde van Vlaanderen. ‘Een belevingsmuseum,’ zoals ze het zelf noemen. ‘Voel de spanning, het lijden, de euforie. Kruip in de huid van de helden en voel de emoties opborrelen bij Vlaanderens mooiste wielerklassieker.’

Hier wordt geprobeerd te tonen wat de Ronde van Vlaanderen daadwerkelijk inhoudt. Een renner verbruikt tijdens de Ronde een hoeveelheid energie die gelijk staat aan 18 volle borden spaghetti Bolognaise. Voor het volbrengen van de marathon volstaat de helft. Ik eet er zelden meer dan twee. In het midden van een van de zalen staat een computergestuurde fiets waarop je in simulatie de Oude Kwaremont mee kan beklimmen, in het wiel van Peter Van Petegem. Ik neem plaats op de fiets, gesp de toeclips vast en druk op start. Op het beeldscherm voor me zie ik hoe Van Petegem soepel van mij wegfietst. En hoe hard ik ook trap, mijn achterstand groeit zienderogen. Mijn gefantaseerde triomftocht op de kasseien van Mater slaat stuk op de kiezelharde werkelijkheid van deze nagebootste Oude Kwaremont. De ontgoocheling is compleet als ik na afloop lees dat het filmpje van Van Petegem is opgenomen tijdens een trainingsklimmetje en hij allesbehalve voluit ging. Gelukkig is het dinsdagochtend, en is er niemand in de zaal. 'We moeten regelmatig mannen van de fiets halen, soms moeten ze zelfs aan de beademing, als ze te diep zijn gegaan, om indruk te maken op hun nieuwe vriendin,' had Rik Van Walleghem, de directeur van het Centrum, me bij de ingang nog hoofdschuddend gewaarschuwd. 'Ook dat is de Ronde van Vlaanderen.'

Langs de oever van de Schelde, tussen de koeien en de klaprozen, fiets ik op mijn gemak terug richting Zingem. De vroege zomer zoemt en verzoent me weer met het bestaan. Bij brouwerij Liefmans stop ik voor een koffie en laat me verleiden tot een kriek. Geen wielrenner zijn heeft ook zijn fraaie kanten. Een paar kilometer verder draai ik de brug op en fiets Zingem binnen. Een soort thuiskomen, nu al. Eric staat in de deuropening van 't Sportpaleis te praten met Jean-Marie. 'Decabooter was mijn jeugdheld,' vertelt Jean-Marie. 'Ik was nog een jongen, twaalf, hooguit dertien jaar oud, en ik durfde hier maar nauwelijks binnen. In die tijd baatten zijn ouders nog 't Sportpaleis uit. Later heeft zijn zuster het hier nog een tijd opengehouden. Dat El Toro hier woonde, was voor mij niet minder dan een wonder. Op de radio hoorden we The Beatles. Onze kleine wereld werd elke dag een stukje groter en Decabooter was voor ons minstens zo beroemd als The Beatles.' Jean-Marie wijst naar een van de foto's aan de wand. 'Kijk, dat is hem ten voeten uit. Hij koerste naar het hart van het volk. Een kasseivreter was hij, in de stijl van Briek Schotte.' Ik denk aan de Kerkgate en knik met ontzag. Jean-Marie gaat even weg en komt terug met een boek: *Arthur Decabooter, een flandrien uit de sixties*. 'Dit boek heb ik geschreven als hommage, en een beetje uit heimwee naar die tijd,' zegt hij. Op de voorplaat drukt een renner zijn voorwiel als eerste over de streep. El Toro. Een leven in een seconde, stemmig in zwart en wit. We bladeren het door. Ik herken foto's en posters uit het café. Ik zie Eric, in trotse glimlach vereeuwigd met zijn oom. 'Het is ook een eerbetoon aan een dorp, aan een manier van leven,' zegt Jean-Marie even later. De laatste ronde komt altijd te vroeg. We proosten en ik troost me met de gedachte dat je ergens weg moet gaan om er

terug te kunnen komen. De laatste trein komt nooit op tijd. Op het plein voor het station zoek ik nog even naar de man met de gps. Ik zou hem vertellen dat er nog een boel te ontdekken valt in Zingem.

Rick de Leeuw